

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 25. juni 2008
Kontor: Menneskeretsenheden
Sagsnr.: 2008-792-0578
Dok.: EPF40012

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 758 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 22. maj 2008.

Lene Espersen

/

Nina Holst-Christensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 758 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Vil ministeren i fortsættelse af svar på spørgsmål 581 redegøre for, om det vil være i strid med religionsfriheden eller andre menneskerettigheder at indføre et forbud mod telefoniske henvendelser fra religiøse foreninger m.v. til borgere med henblik på forkyndelse?”

Svar:

Efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 9, stk. 1, har enhver ret til at tænke frit og til samvittigheds- og religionsfrihed. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

”Enhver har ret til at tænke frit og til samvittigheds- og religionsfrihed; denne ret omfatter frihed til at skifte religion eller tro samt frihed til enten alene eller sammen med andre, offentligt eller privat at udøve sin religion eller tro gennem gudstjeneste, undervisning, andagt og overholdelse af religiøse skikke.”

Efter Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis omfatter artikel 9 også retten til at forsøge at få andre til at skifte religion eller tro, jf. herved Menneskerettighedsdomstolens dom af 25. maj 1993, Kokkinakis mod Grækenland, om straf for overtrædelse af en græsk lovbestemmelse om forbud mod utilbørlig missionsvirksomhed ved at forsøge at omvende en person, der blev kontaktet på sin bopæl, og dom af 24. februar 1998, Larissis m.fl. mod Grækenland, om straf for overtrædelse af førnævnte lovbestemmelse ved at forsøge at omvende dels underordnede militærpersoner, dels personer uden for militæret.

Efter den nævnte praksis omfatter konventionens artikel 9 en ret til at opøge personer i deres hjem, når dette sker i et forkyndelsesmæssigt øjemed. Efter Justitsministeriets opfattelse må det antages, at bestemmelsen også omfatter forkyndelse, der sker telefonisk.

Retten til at udøve sin religion eller tro er imidlertid ikke absolut. Det følger således af konventionens artikel 9, stk. 2, at retten til at udøve sin religion eller tro kan underkastes sådanne begrænsninger, som er foreskrevet ved lov og er nødvendige i et demokratisk samfund af hensyn til den offentlige tryghed, for at beskytte den offentlige orden, sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har anerkendt, at hensynet til beskyttelsen af andres rettigheder og friheder efter omstændighederne kan begrunde begrænsninger i retten til at udøve sin tro.

I den ovennævnte dom Kokkinakis mod Grækenland udtalte Menneskerettighedsdomstolen (præmis 48), at utilbørlig missionsvirksomhed ("improper proselytism"), hvorved de personer, der forsøges omvendt, tilbydes materielle eller sociale fordele for at tilslutte sig en bestemt kirke, eller hvor der over for personer i vanskeligheder eller nød udøves utilbørlig pression, eller hvor der anvendes vold eller sker hjernevask, ikke er forenelig med respekten for andres tanke-, samvittigheds- og religionsfrihed. Derimod fandt Domstolen, at det at bære kristent vidnesbyrd ("bearing Christian witness") som sådan var udtryk for en væsentlig forkyndelsesmæssig opgave, som enhver kristen og kristen kirke havde ansvaret for at forfølge. Videre konstaterede Domstolen, at kriteriet i den græske lovbestemmelse om forbud mod utilbørlig missionsvirksomhed er foreneligt med konventionen, hvis og i det omfang at bestemmelsen kun medfører straf for utilbørlig missionsvirksomhed. Domstolen understregede også (præmis 47), at staterne har en vis skønsmargin med hensyn til vurderingen af, om og i hvilket omfang der er behov for at foretage indgreb i retten til at forkynde sin tro.

Som nævnt ovenfor er retten til at udøve sin religion eller tro ikke absolut, og staten vil således kunne foretage indgreb i denne ret bl.a. med det formål at beskytte andres rettigheder og friheder, hvis indgrebet er foreskrevet ved lov og er nødvendigt i et demokratisk samfund. Indgrebet skal således være sagligt begrundet og stå i rimeligt forhold til det formål, der søges opnået.

På baggrund af den ovenfor nævnte praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol kan det ikke anses for afklaret, om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention vil være til hinder for indførelse af et forbud mod uanmodede telefoniske henvendelser fra religiøse foreninger mv. til borgere med henblik på forkyndelse. Til støtte for det synspunkt, at Den Europæiske Menneskerettighedskonvention ikke vil være til hinder for at indføre et sådant forbud, taler, at staterne som nævnt i Kokkinakis-dommen har en vis skønsmargin med hensyn til vurderingen af, om og i hvilket omfang der er behov for at foretage indgreb i retten til at forkynde sin tro. Videre vil det kunne anføres, at religiøse foreninger mv. fortsat ville kunne forkynde på andre måder. Derudover kan der peges

på, at dommen ikke kan antages at udelukke, at staterne i et vist omfang kan regulere, under hvilke betingelser forkyndelse nærmere kan foregå.

Heroverfor står, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Kokkinakis-dommen skelnede mellem det at bære kristent vidnesbyrd og utilbørlig missionsvirksomhed. Domstolen udtalte i den forbindelse, at den pågældende græske lovbestemmelse kun var forenelig med konventionen, hvis bestemmelsen alene medførte straf for utilbørlig missionsvirksomhed. Med henvisning til denne udtalelse fra Domstolen kan det gøres gældende, at uanmodede telefoniske henvendelser fra religiøse foreninger mv. med henblik på forkyndelse, der foregår på en tilbørlig måde, er beskyttet efter konventionen.

Jeg kan tilføje, at jeg ikke ser noget behov for at indføre et forbud mod uanmodede telefoniske henvendelser fra religiøse foreninger mv. til borgere med henblik på forkyndelse.